

14. 3. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Může advokát „ověřit podpis“ jiného účastníka smlouvy, kterou sám podepsal?

Ano, může. Tuto otázku posuzoval nedávno Nejvyšší soud v rámci své rozhodovací činnosti.[1] Nejvyšší soud dospěl k závěru, že advokát může ověřit podpis jiné smluvní strany, i když je současně zástupcem druhé smluvní strany, pokud tím nejsou porušeny zákonné předpisy ani stavovské povinnosti advokáta. Tento postup není považován za střet zájmů a nevede automaticky k neplatnosti smlouvy, pokud jsou splněny všechny zákonné požadavky.

Oč ve věci šlo:

Jeden ze společníků s. r. o. (právnícká osoba) převedl svůj podíl na třetí osobu (rovněž právníckou osobu). Převod podílu byl schválen valnou hromadou společnosti a zapsán do obchodního rejstříku. Ověření podpisů na smlouvě o převodu podílu proběhlo tak, že statutární orgán převodce (právnícké osoby) nechal svůj podpis ověřit u notáře, a protože byl současně advokátem, „ověřil“ podpis jednatele nabyvatele, resp. ověření podpisu nahradil svým prohlášením, že jednatel nabyvatele před ním smlouvu vlastnoručně podepsal.

Po převodu podal nový společník žalobou na neplatnost valné hromady z důvodu, které pro zodpovězení otázky v nadpisu článku nejsou podstatné. Žaloba byla Městským soudem v Praze zamítnuta z důvodu nedostatku aktivní legitimace žalobce, neboť tento se dle názoru soudu vůbec nestal společníkem společnosti. Smlouvu o převodu podílu soud shledal neplatnou, protože postrádá ověření podpisu nabyvatele podílu. Smyslem a účelem požadavku úředního podpisu je podle soudu dosažení vyšší právní jistoty. Podle názoru soudu musí být osoba ověřující podpis nestranná a nesmí mít žádný zájem na právním jednání, kterého se úřední ověření podpisu týká, neboť právě tato nestrannost a absence zájmu dává záruku řádného průběhu úředního ověření podpisu.[2]

Stanovisko České advokátní komory v průběhu řízení

Po vyhlášení rozsudku soudu I. stupně se advokát, který podpis „ověřil“, obrátil s žádostí o vyjádření na Českou advokátní komoru. Ta jeho postup považovala za souladný se stavovským předpisem, když uvedla:

„Pokud jde o situaci, kdy advokát, který prohlášení o pravosti podpisu činí, je rovněž účastníkem smlouvy, kterou podepisují osoby, jejichž podpis advokát ověřuje, nejedná se z hlediska cit.

stavovského předpisu o případ, který by byl vyloučen, nepřistoupí-li k této skutečnosti ještě jiná rozhodná skutečnost, např. to, že jednající osoby jsou osobami advokátovi blízkými (viz čl. 3 odst. 2 písm. c) stavovského předpisu). Samotný fakt, že je advokát stranou smlouvy, nemá na oprávnění advokáta učinit prohlášení žádný vliv. Rovněž není relevantní skutečnost, zda se jedná o vlastní listinu nebo o listinu cizí – v obou případech je advokát oprávněn prohlášení učinit (opět za podmínky, že k tomu nepřistoupí jiná skutečnost, která by zakládala nemožnost prohlášení učinit).“

Odvolační řízení

Vrchní soud v Praze napadené rozhodnutí soudu I. stupně potvrdil.^[3] Uzavřel, že jednání advokáta spočívající v ověření podpisu jednatele druhé strany smlouvy bylo učiněno ve střetu zájmů, a nemá tak účinky úředního ověření podpisu.

Dovolací řízení

Nejvyšší soud shledal dovolání důvodným, a to pro účely posouzení otázky, „zda lze na prohlášení o pravosti podpisu zástupce jedné strany smlouvy o převodu podílu ve s. r. o., učiněné advokátem podle § 25 a zákona o advokacii, hledět tak, jako by nebylo učiněno, jenom proto, že tentýž advokát byl současně zástupcem druhé strany smlouvy, zda tato okolnost způsobuje absolutní neplatnost smlouvy pro nedostatek formy.“

Nejvyšší soud připomněl, že:

a) podle tehdejší úpravy § 25a odst. 1 zákona o advokacii^[4] byl advokát oprávněn nahradit úřední ověření podpisu vyžadované zvláštními právními předpisy svým prohlášením se stejnými účinky, pokud advokát listinu sám sepsal nebo ji jednající osoba před advokátem vlastnoručně podepsala,

b) podrobnosti o povinnostech advokáta stanoví stavovský předpis, podle kterého prohlášení nelze učinit:

aa) na listině, která neobsahuje žádný text,

bb) na listině, která je sepsána v jiném než českém nebo slovenském jazyce, není-li současně předložena v úředně ověřeném překladu do jazyka českého nebo slovenského; to neplatí, pokud advokát nebo jeho zástupce ovládá jazyk, v němž je listina sepsána,

cc) ohledně vlastního podpisu advokáta, jeho zástupce a podpisů osob advokátovi nebo jeho zástupci blízkých,

dd) nepředloží-li jednající osoba k prokázání své totožnosti platný doklad,

ee) nelze-li zjistit totožnost jednající osoby.

Podle § 19 odst. 1 písm. e) zákona o advokacii je advokát povinen poskytnutí právních služeb odmítnout, jestliže zájmy toho, kdo o poskytnutí právních služeb žádá, jsou v rozporu se zájmy advokáta nebo osoby advokátovi blízké.

Závěry Nejvyššího soudu

Názor, že prohlášení o pravosti podpisu smí učinit toliko osoba nestranná, nelze ze zákona dovodit. Naopak již ze samotného zákona o advokacii je zjevné, že prohlášení o pravosti podpisu mohl činit i advokát, který poskytuje v dané věci právní služby (viz předpoklad „pokud advokát listinu sám sepsal“)^[5], jejichž standardní součástí je i zastupování klienta.

Nelze souhlasit se závěrem, že případné porušení povinností plynoucích ze zákona o advokacii či ze stavovských předpisů při prohlášení o pravosti podpisu by mělo vést k automatickému závěru o absolutní neplatnosti smlouvy o převodu podílu pro nedostatek formy – absenci úředního ověření podpisu. Takový závěr představuje nepřiměřený zásah do právní jistoty všech, kteří se na prohlášení o pravosti podpisu (učiněné advokátem a mající všechny zákonné náležitosti) spolehli.

Odvolacímu soudu Nejvyšší soud současně vytkl, že v rozporu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu neposuzoval, zda smysl a účel požadavku § 209 odst. 2 z. o. k. na úřední ověření podpisu smluvních stran vyžaduje, aby jeho nedodržení bylo stíženo neplatností smlouvy, a to dokonce neplatností absolutní.

Smyslem a účelem požadavku na legalizaci podpisu stran smlouvy o převodu podílu ve společnosti s ručením omezeným (jenž není představován kmenovým listem) je zajištění vyšší míry právní jistoty jak společnosti, tak i ostatních společníků, o tom, jaký podíl je převáděn, kdo jej převádí a kdo je nabyvatelem podílu.

Při posuzování právních důsledků nedodržení požadavku na legalizaci podpisu smlouvy o převodu podílu nelze přehlédnout, že ochrana společnosti i ostatních společníků je zajištěna již úpravou účinnosti smlouvy vůči společnosti. Dokud není společnosti doručena smlouva s úředně ověřenými podpisy, nestane se nabyvatel společníkem (srov. k tomu blíže např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 5. 2022, sp. zn. 27 Cdo 1018/2021). Není tudíž důvodu sankcionovat absenci úředního ověření podpisu na smlouvě absolutní neplatností pro narušení veřejného pořádku (§ 588 o. z.).

Pro posouzení, zda smlouva o převodu podílu byla opatřena „úředním ověřením podpisu“ zástupce dovolatelky ve smyslu § 209 odst. 2 z. o. k., resp. jej nahrazujícím prohlášením o pravosti podpisu podle § 25a zákona o advokacii, není významné, že advokát, jenž takto ověřil podpis zástupce dovolatelky, byl současně zástupcem druhé smluvní strany.

Poznámka autora:

Autor příspěvku nebyl účastníkem shora uvedených řízení, byl však advokátem, o jehož „ověření“, respektive prohlášení o pravosti podpisu, se jednalo. Předmětné „ověření“ provedl v nejlepší víře v souladnost svého postupu se zákonem i stavovskými předpisy, kromě jiného proto, že tímto způsobem postupoval řadu let, například při převodu zakládaných ready-made společností na své klienty. Navíc mu bylo známo, že shodným způsobem dlouhodobě postupuje i řada jeho kolegů.

Rozhodnutí soudu prvního stupně považoval za zcela nesprávné[6]. Právním závěrům v něm obsaženým se divil tak, že jak by řekl či napsal Jára Cimrman „že by se snad ani víc divit nemoh“. Nemohl totiž pochopit, v čem má spočívat v onen střet zájmů v případě, kdy danou smlouvu pouze podepsal jako statutární orgán druhého účastníka. To vše za situace, kdy stavovské předpisy České advokátní komory připouštěly a připouští, aby advokát „ověřoval“ i podpis účastníka na smlouvě, kterou sám sepsal, tedy za situace, kdy jednomu z účastníků předtím poskytl právní službu a jeho vztah ke smlouvě je tak mnohem intenzivnější než pouhá přítomnost jeho podpisu, zde navíc učiněného v pozici statutárního orgánu třetí osoby.

Očekával proto, že odvolací soud napadené rozhodnutí na základě podaného odvolání zruší. Když se tak nestalo a rozhodnutí bylo naopak potvrzeno, divil se autor příspěvku tak, že si to i Jára Cimrman dovedl obtížně představit.[7]

Se závěry dovolacího soudu se autor naopak plně ztotožňuje.

JUDr. Vladimír Jašek, Ph.D., LL.M., MCI Arb

advokát, rozhodce Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky
rozhodce zapsaný na listině VIAC, Rakousko

[JAŠEK LEGAL advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Pařížská 67/11
110 00 Praha 1 - Josefov

Tel.: +420 222 317 603
Tel.: +420 222 315 949
e-mail: info@jasek-legal.cz

[1] usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. ledna 2025, sp. zn. 27 Cdo 3120/2023

[2] usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. srpna 2020, č.j. 73 Cm 32/2016-274

[3] usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. května 2023, č.j. 7 Cmo 56/2021-392

[4] zde je vhodné poznamenat, že v mezidobí došlo ke změně zákona o advokacii a stavovského předpisu. Podle nové úpravy advokát prohlášením o pravosti podpisu jen prohlašuje, že jedná o listinu, kterou advokát sepsal či listinu jinou. Na závěry Nejvyššího soudu to však nemá žádný vliv.

[5] viz předchozí poznámka

[6] zde v poznámce pod čarou autor připouští, že ho považoval za „naprostý nesmysl“

[7] v divadelním kusu J. Cimrmana Vyšetřování ztráty třídní knihy lze však vyšší stupeň údivu nalézt. Je vyjádřen slovy: „Leda, že by ani Klempera nevěděl. To bych se divil ještě víc“

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)